

FİNANSA GİRİŞ

TEORİ, UYGULAMA, GÜNCEL BİLGİLER VE ALTERNATİF BAKIŞ AÇILARI

Zeyneb Hafsa Orhan

FINANSA GİRİŞ – TEORİ, UYGULAMA, GÜNCEL BİLGİLER VE ALTERNATİF BAKIŞ AÇILARI

Zeyneb Hafsa Orhan

Yayın No. :
İktisat :
ISBN :
E-ISBN :
Basım Sayısı : 1. Basım, Aralık 2020

© Copyright 2020, NOBEL AKADEMİK YAYINCILIK EĞİTİM DANIŞMANLIK TİC. LTD. ŞTİ. SERTİFİKA NO.: 40340
Bu baskının bütün hakları Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti.ne aittir. Yayınevinin yazılı izni olmaksızın, kitabın tümünün veya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi yoluyla basımı, yayımı, çoğaltımı ve dağıtımı yapılamaz.
Nobel Yayın Grubu, 1984 yılından itibaren ulusal ve 2011 yılından itibaren ise uluslararası düzeyde düzenli olarak faaliyet yürütmekte ve yayınladığı kitaplar, ulusal ve uluslararası düzeydeki yükseköğretim kurumları kataloglarında yer almaktadır.

Genel Yayın Yönetmeni : Nevzat Argun -nargun@nobelyayin.com-
Yayın Koordinatörü : Gülfem Dursun -gulfem@nobelyayin.com-
Redaksiyon : Süleyman Gezgin -suleyman@nobelyayin.com-
Sayfa Tasarım : Erhan Bakır -erhan@nobelyayin.com-
Görsel Tasarım Uzmanı : Mehtap Yürümez -mehtap@nobelyayin.com-
Kapak Tasarım : Lale Yalçın -laleenobel@gmail.com-
Baskı Sorumlusu : Yavuz Şahin -yavuz@nobelyayin.com-
Baskı ve Cilt : Atalay Konfeksiyon Matbaacılık ve Rek. İnş. Tur. Oto. San. ve Tic. Ltd. Şti. / Sertifika No.: 47911-
Zübeyde Hanım Mah. Süzgül Cad. No.:7 Altındağ / ANKARA

Kütüphane Bilgi Kartı

Orhan, Zeyneb Hafsa.
Finansa Giriş – Teori, Uygulama, Güncel Bilgiler ve Alternatif Bakış Açılırları / Zeyneb Hafsa Orhan
1. Basım. VIII + 168 s. 16x23,5 cm. Kaynakça var, dizin yok.
ISBN:
E-ISBN:
1.

Genel Dağıtım

ATLAS AKADEMİK BASIM YAYIN DAĞITIM TİC. LTD. ŞTİ.
Adres: Bahçekapı mh. 2465 sk. Oto Sanayi Sitesi No:7 Bodrum Kat Şaşmaz-ANKARA - siparis@nobelyayin.com-
Telefon: +90 312 278 50 77 - **Faks:** 0 312 278 21 65
E-Satış: www.nobelkitap.com - esatis@nobelkitap.com / www.atlaskitap.com - info@atlaskitap.com

Dağıtım ve Satış Noktaları: Alfa Basım Dağıtım, Arasta, Arkadaş Kitabevi, D&R Mağazaları, Dost Dağıtım, Ekip Dağıtım, Kıda Dağıtım, Kitapsan, Nezih Kitabevleri, Pandora, Prefix, Remzi Kitabevleri

ÖN SÖZ

“Gerçekliđi ören hikâyelerdir, madde değil.”
Zdeněk Neubauer

Yukarıdaki alıntıya da atıfla bu kitabın gerçekliğini ören şey, kuru, soyut teoriler, hesaplamalar ve bilgiden ziyade hikâyelerdir. O hâlde burada her şeyden önce bu hikâyelerden bahsetmek isterim.

Bu kitabın oluşumuna katkıda bulunan ilk hikâyeye, 2015 yılının güz döneminden itibaren İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi’nde finansla ilgili lisans ve yüksek lisans seviyesinde dersler vermeye başlamama dayanmaktadır. Bu durum elbette benim aldığım akademik eğitimle (lisans ve doktora da ekonomi diploması almamla; doktora tezinde genel itibarıyla finans, özelde ise bankacılıkla ilgili çalışma yapmamla) yakından ilişkilidir.

Yukarıda bahsi geçen zaman diliminden bugüne değin gerek verdiğim dersler gerek ilgili alana dair edindiğim yeni bilgiler dolayısıyla özellikle lisans öğrencilerine yönelik giriş niteliğinde bir ders kitabının içeriğini zihnimde şekillendirmem, hikâyenin ikinci basamağını oluşturmaktadır.

Zihinde, insanın içinde ortaya çıkmış hiçbir şeyin boşa olmadığını kanıtlarcasına Nobel Yayınları tarafından elinizdeki kitap formatında bir kitabın hazırlanması teklifinin tarafıma iletilmesi ise hikâyenin (şimdilik) son basamağıdır.

Netice itibarıyla bu kitap, Türkiye’deki ve yurt dışındaki ilgili kitapların içeriklerinin incelenip, mukayese edilip, kişisel tecrübelerimden elde edilenlerle birlikte değerlendirilip hazırlanmasıyla oluşmuştur. Bu bağlamda böyle bir kitaba duyulan ihtiyacı şöyle açıklayabilirim: Konuyla ilgili gerek yerli ve gerekse yabancı kitaplar, iki dönemlik ders formatında hazırlanmış olup ya Finansal Yönetim ya da Kurumsal Finansman adı altında oldukça hacimli (genelde 500 sayfa üzerinde) şekilde basılmaktadır. İlgili dersleri sadece bir dönemlik veren hocalar -kendim de dâhil olmak üzere- bu kitapları belirli bir yerden bölüp

öyle anlatma yolunu seçmektedir. Dolayısıyla elinizdeki kitap bu soruna çözüm olmak üzere yalnızca Finansa Giriş konularını ele almaktadır.

İkinci olarak, bu tarz bir Finansa Giriş kitabında hangi konuların yer alacağı meselesi önem arz etmektedir. Yine ilgili literatüre bakıldığında bu konuda tam bir uzlaşma olmadığı görülecektir. Fakat yaygın olan gidişat şöyledir: Önce konuyla ilgili giriş mahiyetinde bir bölümle başlanması, finansal değerlendirme mevzuuyla devam edilmesi, risk ve getiri ilişkilerine değinilmesi. Tecrübelerime binaen ben de bu gidişatı uygun buluyorum zira lisans öğrencileri her şeyden önce bugünkü finansın belkemiğini oluşturan faiz meselesini ve onun arka planında yatan paranın zaman teorisini, değerlendirme mevzuuyla birlikte öğrenmelidir. Devamında ise finansın bir başka önemli konusu olan risk-getiri ilişkileri gelmektedir. İşte buradaki önemli husus, bundan sonra bahsedilecek konuların nasıl seçilip sıralanacağıdır. Ben bu kitapta risk getiri konusundan sonra finansal analize yer vermeyi uygun buldum zira artık öğrenciler faizi ve değerlemesi faiz hesapları üzerine kurulu olan hisse senedi ve tahvili öğrenmiş olacaktır. İlaveten riskin ne olduğunu, neyin neden riskli olduğunu da öğrenmiş olacaktır ki finansal analizde riskliliği kavrayabilsin. Benim bu kitapta son olarak yer vermek istediğim konu, sermaye bütçelemesi ve proje finansmanı konusudur. Genel olarak kurumsal finansmanla ilgili konulardan (nakit yönetimi, stok yönetimi vb. konulardan) sonra ele alınan bu konu, finansın temel konularından olması hasebiyle bu kitapta yer almalıdır diye düşünüyorum. Çünkü yine faize dayalı hesaplamalar üzerinden geliştirilen sermaye bütçelemesi yöntemlerini, öğrenciye bunları öğrenmişken anlatmak yerinde gözükmektedir. Böylece öğrenci, dönem boyunca öğrendiği faiz hesaplamaları, bugüne indirgeme, risk ve finansal tablolara dair bütün bilgi birikimini bir arada sermaye bütçelemesi konusunda tekrarlamış ve kullanmış olacaktır.

Kitapta toplamda on bir bölüm yer almaktadır. Vize ve final haftası dışında 13-14 hafta ders verilen bir dönemlik bir ders için bu on bir bölümün yeterli olacağı kanaatindeyim çünkü bazı bölümlerin içeriği yoğun olduğu için anlatımı iki veya üç haftaya dahi ayrılabilir durumdadır.

Finansla ilgili dersi iki dönem veren hocalar için bu kitabın devamı niteliğinde Kurumsal Finansman ile ilgili şu gibi konulara yer verilebilir: Duran varlık yönetimi –nakit yönetimi, alacak yönetimi ve stok yönetimi-, kısa süreli finanslama ve uzun süreli finanslama.

Son olarak, bu kitabın klasik finans ders kitaplarından farklılaşmasını sağlamak adına ne gibi hususlara dikkat ettiğimi belirtmek isterim: Öncelikle, kitabın yazımında uzun, ağdalı, yorucu ifadeler kullanmamaya çalıştım. İkinci olarak, ilgili örneklerin olabildiğince özgün, ilgi çekici ve kolay anlaşılır olmasına dikkat ettim. Üçüncü olarak, öğrencilerin finansla ilgili teorik bilgi almasını sağlamaya yönelik olsa da pratikten, özellikle Türkiye'deki pratikten kopmamaları adına ilave açıklama ve örneklemelere gittim. Dördüncü olarak, yeri geldiği zamanlarda asıl ilgi alanım olan İslami finans ve diğer alternatif finansal görüşlere dair ilave bilgiler vermeye çalıştım. Nitekim bu üç husus, kitabın alt başlığında

yer almaktadır. Ayrıca hemen her bölümün sonuna ilgililer için ilave okuma önerileri ekledim. Beşinci olarak, bütün metin boyunca, bu ön sözün girişinden anlaşılacağı üzere, finansı anlama adına maddi olana değil hikâyelere dayalı bir anlatım gerçekleştirmeye çalıştım.

Tüm iyi niyetim ve çabalarımın rağmen kitapta elbette eksik, hatalı kalan hususlar olabilir. Sonuçta insanoğluyuz. Bundan dolayı şimdiden özürlerimi beyan edip herhangi bir yorum bildirimini için de şu adrese e-posta atmanızı rica ederim: hafsa.orhan@izu.edu.tr

Bu kitabın yazımına katkıda bulunan o kadar şey var ki hepsi için tek tek teşekkür etmek mümkün olmamakla birlikte sanırım en büyük teşekkürü, fark etmeseler bile, maddi ve manevi gelişimime katkıda bulunan öğrencilerim hak etmedir. Zira onların can sıkıntıları, kaygıları, soruları, anlayamadıkları, şikâyetleri, talepleri, önerileri sayesinde notlarımı, anlatımımı ve kendimi geliştirebiliyorum.

Son olarak kitabın taslak hâlini baştan sona okuyup kıymetli katkılarda bulunan Arş. Gör. Murat Işiker'e çok teşekkür ederim.

Zeyneb Hafsa Orhan¹

Halkalı, 2020

---

¹ Doç. Dr., İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	iii
BÖLÜM 1 - FİNANSA DAİR TEMEL KAVRAMLAR.....	1
BÖLÜM 2 - TEMEL FİNANS TEORİLERİ	11
BÖLÜM 3 - DEĞER, PARANIN ZAMAN DEĞERİ TEORİSİ VE FAİZ.....	19
BÖLÜM 4 - TAHVİL VE DEĞERLEMESİ	33
BÖLÜM 5 - HİSSE SENEDİ VE DEĞERLEMESİ.....	43
BÖLÜM 6 - TAHVİL, HİSSE SENEDİ VE PİYASANIN BEKLENEN GETİRİSİ	53
BÖLÜM 7 - FİNANSAL TÜREV ÜRÜNLER VE DEĞERLEMESİ	57
BÖLÜM 8 - RİSK VE GETİRİ.....	77
BÖLÜM 9 - FİNANSAL ANALİZ: FİNANSAL TABLOLAR.....	99
BÖLÜM 10 - FİNANSAL ANALİZ: FİNANSAL ORAN ANALİZİ	119
BÖLÜM 11 - SERMAYE BÜTÇELEMESİ.....	143
SONUÇ.....	157
KAYNAKÇA.....	165